

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ДЫМ-ТАМАКСКОГО СЕЛЬСКОГО
ПОСЕЛЕНИЯ ЮТАЗИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
с.Дым-Тамак, ул.Ленина, д.1а, , 423955

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ДИМТАМАК АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Димтамак авылы, Ленин урамы, 1а йорт,
423955

Тел.:(85593) 4-52-37, факс:4-52-37, e-mail: Dtam.Utz @tatar.ru

КАРАР

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

№ 29

от 30 декабрь 2016 ел

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл жирлегенә 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр чорга социаль-икътисади үсеш планын раслау турында

2003 елның 6 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы һәм 2014 елның 28 июнендәге «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында»гы 172-ФЗ санлы федераль законнар, 2015 елның 16 мартындагы «Татарстан Республикасында стратегик планлаштыру турында»гы 12-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Димтамак авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ:**

1. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл жирлегенә 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр чорга социаль-икътисади үсеш планын кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Димтамак авылы, Яңа ур., 4 в адресы буенча һәм «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында» веб-адрес буенча урнаштыру юлы белән урнашкан махсус жиһазландырылган мәгълүмат стендында игълан итәргә: <http://pravo.tatarstan.ru>; Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында түбәндәге адрес буенча урнаштырырга: www.yutaza.tatar.ru

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Димтамак авыл жирлеге башлыгы:

Кашапова Р. З.

4-52-37

М. М. Ямалеев

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак
авыл жирлегенен 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәрге чорга
социаль-икътисадый үсеше планы**

Димтамак авылы

Эчтэлөк

1. Гомуми нигезлэмэлэр	4
2. Димтамак авыл жирлегенөң социаль-икътисади торышына Характеристика	4
3. Социаль-икътисади үсешнең төп проблемалары	9
Димтамак авыл жирлеге.....	9
4. Д-ТСПНЫҢ социаль - икътисади үсеш проблемаларын хэл итү буенча чаралар планы.....	10
Югарыда күрсәтелгән проблемаларны хэл итү буенча чаралар планы 7 нче таблицада тәкъдим ителгән.	10

1. Гомуми нигезлэмэләр

Димтамак авыл жирлегенең социаль-икътисади үсеш планы (алга таба-План) Татарстан Республикасы Президентының 2030 елга кадәр чорга Татарстан Республикасының Социаль – икътисадый үсеше стратегиясен гамәлгә ашыру кысаларында 16.11.2015 № пр-373 күрсәтмәсе нигезендә, шулай ук 2016-2021 елларга һәм 2030 елга кадәр чорга Ютазы муниципаль районының социаль-икътисадый үсеше стратегиясен әзерләү максатларында (алга таба-ЮМР стратегиясе) эшләнде. План эшләнә торган чор ЮМР стратегиясендә билгеләнгән.

Илдә һәм республикада социаль-икътисадый һәм ижтимагый-сәяси процессларның югары билгесезлеген исәпкә алып, чараларның төп өлеше 2016-2017 елларда тупланган. Киләчәктә узган чорда узган чараларны үтәү нәтижәләре, шулай ук ЮМР стратегиясен гамәлгә ашыру нәтижәләре нигезендә киләсе чорга чаралар исемлеген аныкланыр дип көтелә.

Чаралар исемлегендә эшләрне башкару сроклары, җаваплылык үзәкләре һәм планлаштырылган финанс ресурслары күләме турында мәгълүмат бар, алар чараларны гамәлгә ашыру барышында, шулай ук жирле һәм республика бюджетлары мөмкинлекләреннән чыгып көйләнә ала.

2. Димтамак авыл жирлегенең социаль-икътисади торышына характеристика

Жирлек мәйданы 8515,98 тәшкил итә га. Төзелгән территорияләр 345,34 тәшкил итә га. (4,06%), урман белән капланган мәйдан-508,89 га. (5,98%), авыл хужалыгы жирләренең мәйданы-794,17 га. 11,5% ул игеннәрдән игеннәр вә хуш исле чәчәкләрдер. Димтамак авыл жирлегенең гомуми саны 1198 кеше тәшкил итә, шулардан 692 кеше-эшкә яраклы, 608 кеше – икътисадый яктан актив, 3 яшькә кадәр – 38 кеше, 3-7 яшьтән – 54 кеше, 7-17 яшьтән - 105 кеше, 55 яшькә кадәр хатын – кызлар – 317, 60 яшькә кадәр ир-атлар-375 кеше.

Димтамак авылы жирлек күпмилләтле, анда татарлар – 951 кеше, руслар - 167 кеше, немецлар-3, башкортлар-33 һәм башкалар 44 кеше яши. Санап үтелгән торак пунктлар буенча халык саны 1 нче таблицада күрсәтелгән.

**Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Димтамак авыл
жирлегендә яшәүчеләр саны
01.01.2017 елның торышы буенча**

Халык саны	Бездә-мин	милләтләр буенча										
		тат	рус	нем еңла р	Чув аш	баш корт	үзбә к чуа ш	таж ик	укра инна р	Лит ва	мор два	азәрб айжа ннар
Димтамак авылы	541	491	31	2	6	1	6	-	4	-	-	-
Алабакүл авылы	343	175	121	1	8	31	1	-	3	2	1	-
Яссы-Тугай авылы	193	179	2	-	3	1	2	1	-	-	-	5
Тарлау авылы	83	79	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ак-Юл авылы	19	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
п. Еатериновка	19	8	9	-	-	-	2	-	-	-	-	-
НИБАРЫ:	1198	951	167	3	17	33	11	1	7	2	1	5

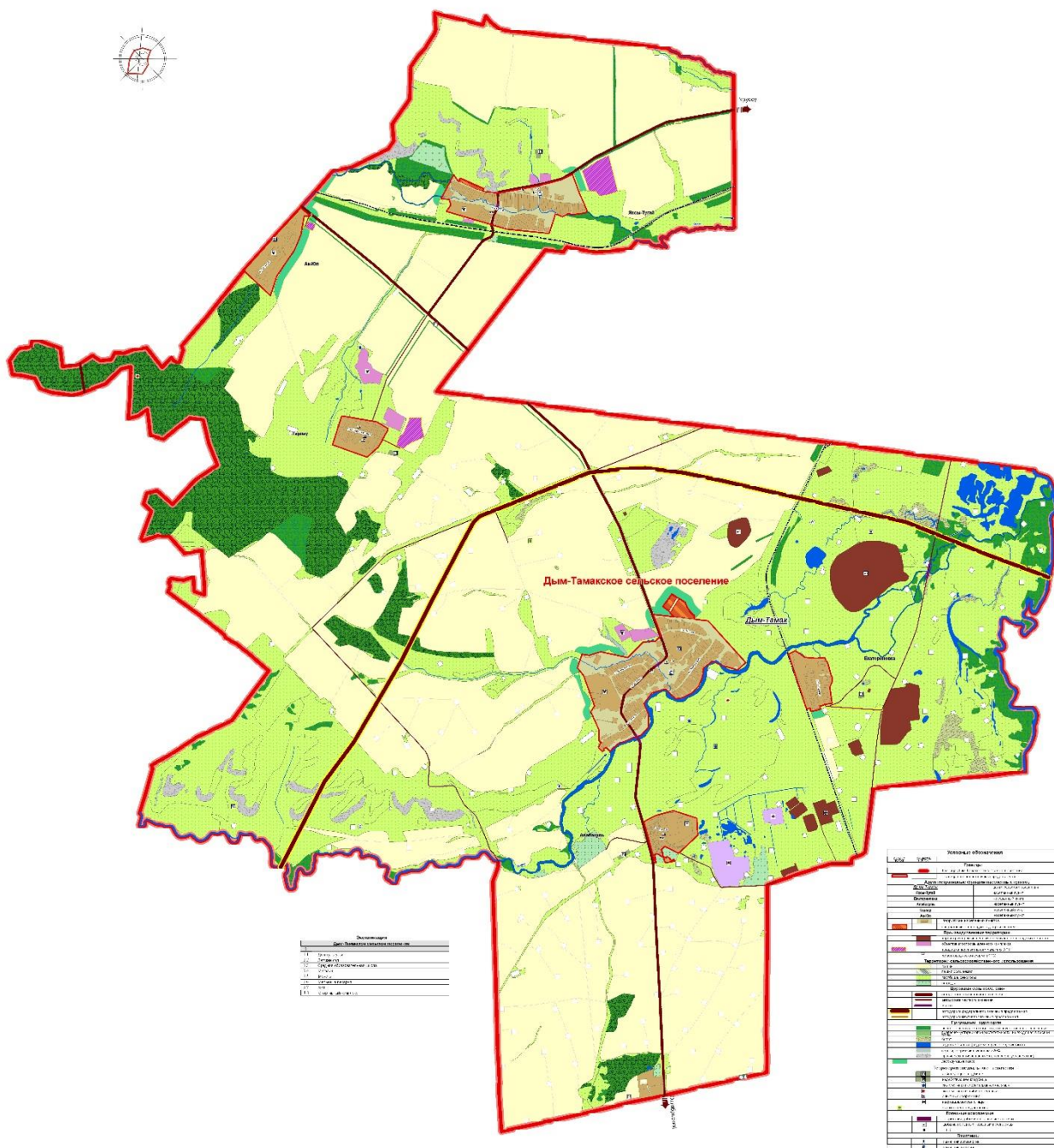
Демографик күрсәткечләр

Күрсәткеч исеме	2011 ел.	2012 ел.	2013 ел.	2014 ел.	2015 ел.
Даими халык саны (ел башына) - барлыгы:	1226	1236	1246	1226	1243
Бер ел эчендә туган балалар саны	20	13	6	10	8
Бер ел эчендә үлүчеләр саны	24	13	23	23	27
Табигый үсеш (+), халык саны кимү (-)	-4	0	-17	-13	-19
Ел өчен килүчеләр саны	80	69	67	88	76
Бер ел эчендә югалтулар саны	66	59	70	58	80
Миграция үсеше(+), халык саны кимү (-) 1)	14	10	-3	30	-4
Туучылар саны, 1000 кешегә.	16,3	10,5	4,8	8,2	6,4
Үлүчеләр саны-1000 кеше.	19,6	10,5	18,5	18,8	21,7

Табигый үсеш (киму), 1000 кешегә	-3,3	0	-13,7	-10,6	-15,3
----------------------------------	------	---	-------	-------	-------

Димтамак авыл жирлеге (алга таба – Д-ТСП) 6 торак пункттан тора, аларның территорияль урнашуы 1 нче рәсемдә күрсәтелгән.

ГЕНЕРАЛЬНЫЙ ПЛАН ДЫМ-ТАМАКСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ЮТАЗИНСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РТ
 Карта планируемого размещения объектов местного значения, границ населенных пунктов, входящих в состав поселения, функциональных зон поселения.

Рәсем 1. Д-ТП һәм аның торак пунктларының территорияль урнашуы

Юлларның гомуми озынлығы-28 км, шулардан: - региональ әһәмияткә ия - 13 км, жирле әһәмияткә ия-15 км. Якындагы өлкә үзәкләренә кадәр ераклык: Самара – 282 км, Оренбург – 389 км, Уфа – 199 км, Ижау – 354 км.

Жирлек икътисадының төп тармагы-сәнәгать һәм авыл хужалыгы. Жирлек түбәндәге сәнәгать предприятиеләре һәм авыл хужалыгы формироваһиеләре тарафыннан тәкъдим ителгән:

- «АЛКЗ»ЖЧЖ
- «УПНМ»ЖЧЖ
- «Уңыш»ЖЧЖ
- «Гәрәев Р. Р.»КФХ ИП
- «Четтакова г. Ф.»ИП
- «Зарипов А. Г.»Хә
- "Латипов Н. р.»

Авыл хужалыгы формироваһиеләренә 4067 беркетелгән гектар авыл хужалыгы жирләре. ЮМР докторлык станцияләрендә, шул исәптән жирләрдә, эшләми торган куәтләр юк.

Авыл хужалыгы терлекчелек тармакларына юнәлтелгән-сөт - ит терлекчелеге, язгы бодай, көзгә арыш, арпа, солы игелә.

Авыл хужалыгы формироваһиеләре тарафыннан житештерелә торган продукциянең төп төрләре 2 нче таблицада күрсәтелгән.

2 нче Таблица

Чыгарыла торган продукция төре, 2015 елда сату күләме

№	Продукциянең исеме	Продукция житештерү күләме Д-ТПП, тонна	Продукция житештерү күләме ЮМР, тонна	ЮМР продукциясен житештерүдә Д-ТП продукциясен житештерү күләме өлеше, %
1	Сөт	451		
2	Ит	64		
3	Бөргеклеләр	3297		

Район үзәгендә сәүдә.Урыссу тотрыклы һәм динамик рәвештә үсә, сатыла торган продукция ассортиментын киңәйтә һәм тирәнәйтә. Ел саен сәүдә предприятиеләре саны һәм әлеге тармакта эшләүчеләр саны арта. Ләкин авыл жирлегендә сәүдә табигатытә. Киләчәктә бу проблема көчәя һәм көчәя ала авыл кешеләренәң дөвамлы миграциясе башка сәбәпләр белән беррәттән, авыл халкының яшәү рәвеше үзенчәлекләре, аз хезмәт хакы, эш урыннары булмау кебек.

Жирлектә сәүдә өлкәсе 8 стационар сәүдә кибете тарафыннан тәкъдим ителгән. Халыкны үтеп керү һәм аз санлы торак пунктларда яшәүчеләрне товарлар белән тәэмин итү буенча социаль функцияне «Йосыпов»шәхси предприятиесе башкара.

Шул торак пунктларда стационар сәүдә объектлары булмаган районда 1 күчмә сәүдә чарасы (автолавка) эшли.

Жирлек территориясендә 434 кеше яши шәхси ярдәмче хужалыкларга 429 баш мөгезле эре терлек, шул исәптән 181 баш савым сыеры беркетелгән.

Тамак авыл жирлегендә бар 1 урта белем бирү мәктәбе, анда 78 бала белем ала. Балалар бер үк мәктәптә укый 1 нче сыйныфтан 9 нчы сыйныфка кадәр. 10 һәм 11 сыйныфларда укуларын дәвам итәргә теләүче балалар шәһәр тибындагы бистәдәге база мәктәпләрендә укыйлар. Урыссу һәм Ютазы авыллары. Укучыларны база мәктәпләренә алып бару гамәлгә ашырыла мәктәп автобусы. 2 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе эшли, аларда 35 бала исәпләнә.

Жирлек халкына дөвалау-профилактик ярдәмне 3 фельдшер-акушерлык пункты күрсәтә. Фельдшер-акушерлык пунктларында 3 белгеч эшли.

Жирлек территориясендә 3 авыл мәдәният йорты бар, анда 6 белгеч эшли. Ел саен районның клуб учреждениеләрендә күбрәк уздырыла 500 мәдәни-массакуләм чаралар. Авылда 2 китапханә бар. Китапханәләргә хезмәт күрсәтү зонасына 6 торак пункт керә.

Китапханәләренең Документлар фонды 22706 данә тәшкил итә, шул исәптән:

- китаплар 22702 данә;
- видеокассеталар-4 данә.

Димтамак авыл жирлегендә төрле категорияләргә физик культура һәм спорт белән даими шөгыльләнүгә тарту юлы белән халыкны савыктыруга игътибар бирелми.

Жирлектә 3 спорт төре үстерелә. Чаңгы ярышлары, грек-рим көрәше, футбол буенча иң нәтижәле һәм планлы үсеш ала.

Яшьләр сәясәте, физик культура һәм спорт өлкәсендәге сәясәт авыл жирлеге башлыгы эшчәнлегендә мөһим юнәлеш булып тора. Физик культура һәм спортны үстерүгә юнәлдерелгән чаралар ел саен физкультура һәм спорт белән шөгыльләнүче халыкны колачлый.

3 нче Таблица

ТСПның социаль инфраструктурасына характеристика

№	Исем	Сан
1	Мәгариф учреждениеләре (мәктәпләр)	1
2	Мәдәният йортлары һәм авыл клублары	3
3	Мәктәпкәчә балалар учреждениеләре	2
4	ФАП	3
5	Китапханә	2

УД-ТСПНЫҢ бюджет тәмин ителеше дәрәжәсе 100 процент тәшкил итә, чөнки республика дәрәжәсендә муниципаль берәмлекләр бюджетлары балансланган. Шул ук вакытта Д-ТСП бюджетында үз салымнары 76 процент.

Таблица 4

**Консолидациялэнгэн бюджет үтөлөшө динамикасы
Димтамак авыл жирлегө буенча (мең сум)**

	2011 ел.	2012 ел.	2013 ел.	2014 ел.	2015 ел.
Керем өлөшө	3861,5	2614,7	3206,7	4537,5	4964,8
Чыгым өлөшө	3916,2	2625,3	2933,2	4586,1	4664,1

5 нче Таблица

**Үз-үзөңне тээмин итү динамикасы
Димтамак авыл жирлегө 2010-2015 еллар**

Исем	Аш амл ык	Чын мәгънә еллар буенча					
		2010 ел.	2011 ел.	2012 ел.	2013 ел.	2014 ел.	2015 ел.
Гомуми керемнәр күләмендә салым һәм салым булмаган керемнәр өлөшө	%	31,04	15,65	32,07	41,49	58,98	76,19

2015 елда бюджетның чыгым өлөшө 2014 ел белән чагыштырганда 21,8% ка артты һәм 6076,60 мең тәшкил итте.сум.

Консолидациялэнгэн бюджетта социаль өлкә чыгымнары 2010-2015 елларда 23% тан 60% ка кадәр. Бюджетның чыгым өлөшендә ел саен беренчел һәм социаль әһәмияткә ия чыгымнар арта, социаль юнәлеш артабюджет үсөшө.

**3. Димтамак авыл жирлегө
социаль-икътисади үсөшнөң төп проблемалары**

Төп проблемалар исемлегө һәм аларның әһәмиятен бәяләү 6 нчы таблицада китерелгән.

Таблица 6

Жирлекнөң төп проблемалары

№	Проблеманың исеме	Проблеманың әһәмияте ун баллы масштабта
1	Хезмәткә яраклы халык агымы	8

2	Бала тудыру кимү	3
3	Югары үлем	5
4	Торак белән тээмин итүнең түбән дәрәжәсе	6
5	Түбән керем, шул исәптән хезмәт хакы	10
6	Эш урыннары булмау	10
7	ЛРН һәм жирле фермерлар житештергән продуктларның сатып алу бәясе түбән. Продукцияне сатуда ЮМР уртақ позициясе булмау	9
8	ЛРН активлығының түбән дәрәжәсе	7
9	Квалификацияле кадрлар житмәү	2
10	Авыл клублары белән тээмин ителеш житми	5
11	Пенсиянең түбән дәрәжәсе	10
12	Каты капланган юллар житми	10
13	Инженерлык һәм социаль инфраструктура киеме	8
14	Ваклап сату күләмен киметү, продуктларның ассортименты һәм кибетләрнең техник жиһазлары аз	7

4. Д-ТСПның социаль - икътисади үсеш проблемаларын хәл итү буенча чаралар планы

Югарыда күрсәтелгән проблемаларны хәл итү буенча чаралар планы 7 нче таблицада тәкъдим ителгән.

7 нче Таблица

Чаралар планы

№	Чараның исеме	Башкару вакыты	Жаваплы башкаручылар	Ресурслар белән тээмин итү
1	Халыкның сәламәтлеген саклауга һәм авырулар үсешен киметүгә ярдәм итүче тәртип модельләрен формалаштыру	2016-2030 еллар.	Д-Тамак авылы, ТР ЮМР Башкарма комитеты, «Урыссу РҮХ»ДАССО	-
2	Жирлекнең авыл хужалыгы предприятиеләрендә проф. тикшерүләр үткәрүдә ярдәм күрсәтү	2016-2030 еллар.	Д-Тамак авылы, ТР ЮМР Башкарма комитеты, «Урыссу РҮХ»ДАССО	-

3	Димтамак авыл жирлеге халкын диспансерлаштыруда ярдәм күрсәтү	2016-2021 еллар.	Д-Тамак авылы, ТР ЮМР Башкарма комитеты, «Урыссу РҮХ» ДАССО	-
4	Яшүсмерләрнең сәламәт яшәү рәвеше алып баруга мотивациясен арттыру максатыннан профилактик, яшьләр акцияләре, түгәрәк өстәлләр, очрашулар, наркотиклаштыруны профилактикалау өчен семинарлар уздыру	ел саен	Д-Тамак авылы, ТР ЮМР Башкарма комитеты, " Урыссу РҮХ» ДАССО, ЮМР мәгариф бүлеге, ЮМР яшьләр һәм спорт бүлеге ЮМР	-
5	Егаль булмаган алкоголь сату очраklarын ачыклау буенча Дәүләт алкоголь , РВД, инспекция хезмәткәрләре белән берлектә айлык рейдлар үткәргүгә ярдәм күрсәтү	2016-2030 еллар.	Димтамак авыл жирлеге башлыгы, ТР ЮМР Башкарма комитеты, Дәүләт алкоголь инспекциясе (киләштерү буенча), РОВД	-
6	ТР Жир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре министрлыгы коллективы "Россиякүләм урман утыру" да катнашты	2016-2030 еллар.	Димтамак авыл жирлеге башлыгы, ТР ЮМР Башкарма комитеты, ТР Төзелеш министрлыгы (киләштерү буенча)	-
7	Бозылган жирләрне рекультивацияләү	2016-2030 еллар	Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы башкарма комитеты	-
8	Кулланылмаган житештерү мәйданнары, шул исәптән жир кишәрлекләре реестрын инвентаризацияләү һәм формалаштыру	даими	Димтамак авыл жирлеге башлыгы, ТР ЮМР Башкарма комитеты	-
9	Гражданнар үзара салым һәм юл фонды программасында катнашу хисабына автомобиль юлларының торышын яхшырту	2016-2021гг	Димтамак авыл жирлеге башлыгы , ТР ЮМР Башкарма комитеты, ТР Төзелеш министрлыгы (киләштерү буенча)	-
10	Территорияләргә яшелләндерү юлы белән экологиягә тискәре йогынтысын киметү	2016-2021гг	Димтамак авыл жирлеге башлыгы, ТР ЮМР Башкарма комитеты, авыл хужалыгы берләшмәсе	-
11	СМСП («Лизинг-Грант») үсешенә республика программаларында катнашу һәм яшь (омтылышлы) эшкуарларның үз бизнес-идеяләрен гамәлгә ашыру өчен «Эшкуарлык фабрикасы» бизнес-проектында катнашуы инициативасы	2016-2030 еллар.	Димтамак авыл жирлеге башлыгы , ТР ЮМР Башкарма комитеты, ТР Икътисад министрлыгы (киләштерү буенча)	-
12	Яшь белгечләргә авылда арзан торак белән тәэмин итү өчен дәүләт программаларында катнашу инициативасы	2017-2020	Башлык, ЮМР Башкарма комитеты, ТР Төзелеш, архитектура һәм ТКХ министрлыгы	-

13	Шәхси ярдәмче хужалыкны үстерү программасын гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру, барлык этапларда да ярдәм күрсәтү	2016-2018 еллар	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
14	Гаилә фермалары төзү буенча инвестицион проектны тормышка ашыру	2016-2030 еллар.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
15	ЮМР продукциясен сату буенча бердәм оператор булдыру буенча тәкъдимнәр эзерләү	2017 ел.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	-
16	Хезмәткә яраклы халык арасында кече һәм урта эшмәкәрлеккә ярдәм турында мәгълүмат бирү, шулай ук Д-ТСП яки ЮМР территориясендә үз бизнесын булдыру белән кызыксыну турында сораптыру үткәрү	2017 ел.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	-
17	Д-ТСПНЫҢ Төп товар төркемнәре буенча базар сыйдырышлыгын анализлау	2017 ел.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
18	Халыкның финанс грамоталылыгын арттыру кысаларында тормышка ашырыла торган чараларда халыкның катнашуын тәэмин итү	2017-2020 еллар.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
19	Аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре өчен күчмә кабул итүләр һәм консультацияләр уздыру турында тәкъдимнәр эзерләү	2017-2020 еллар.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
20	Шәхси ярдәмче хужалыкны үстерүдә пенсионерларны актив катнашуга жәлеп итү механизмнарын эзерләү һәм тәкъдимнәр эзерләү	2017-2020гг	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
21	«Чиста су»федераль максатчан программасында катнашу юлы белән торак пунктларда ташландык суларны агызу чөлтәрләрен реконструкцияләү һәм төзү	2016-2020	ТР ЮМР башкарма комитеты, ТР төзелеш һәм ТКХ министрлыгы (киләштерү буенча)	
22	«Лизинг-Грант»программасында КФХ, гаилә фермалары һәм шәхси ярдәмче хужалык гражданның катнашуын башлау,	2016-2021 еллар.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты, Юмрда авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе башлыгы (киләшү буенча), ЮМР ИКК, ЮМР халыкны эш белән тәэмин итү үзәге (киләштерү буенча), ТР Икътисад министрлыгы (киләштерү буенча)	-

23	Яңа фермалар төзү юлы белән мөгезле эре терлекнең баш санын арттыру	2016-2019 еллар	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты, Юмрда авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе башлыгы (килешү буенча), ЮМР ИКТ, ЮМР халыкны эш белән тәмин итү үзәге ДБУ (килештерү буенча), ТР МСХиП (килештерү буенча)	
24	КФХ, ИП, гаилә фермалары төзүдә, шул исәптән жир кишәрлекләрен һәм биналарны рәсмиләштерүдә ярдәм итү юлы белән авылда эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү	2016-2021 еллар.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты, Юмрда авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе башлыгы (килешү буенча), ЮМР ИКТ, ЮМР халыкны эш белән тәмин итү үзәге ДБУ (килештерү буенча), ТР МСХиП (килештерү буенча)	
25	Авил хужалыгы техникасы паркын яңарту	2016-2021 еллар.	ТР ЮМР башкарма комитеты, Юмрда УСХиП (килешү буенча), МСХиП (килешү буенча) районның авыл хужалыгы предприятиеләре	
26	Туфракның уңдырышлылыгын арттыру: - кислоталы туфракны известьлау - минераль һәм органик ашламалар куллану - кыр әйләнеше әйләнеше	2016-2021 еллар.	ТР ЮМР башкарма комитеты, Юмрда УСХиП (килешү буенча), МСХиП (килешү буенча)	
27	Игенчелектә югары маржа культураларын кертү юлы белән терлекчелек һәм үсемлекчелекне үстерү	2016-2021 еллар.	Д-ТСП башлыгы, ТР ЮМР Башкарма комитеты, Юмрда авыл хужалыгы һәм азык-төлек идарәсе (килештерү буенча), МСХиП (килештерү буенча)	
28	Элита орлыклары чәчелә торган майданны 2021 елга 95% ка житкерү элита орлыклары чәчелгән жир участокларын арттыру	2017-2021 еллар.	ЮМР башкарма комитеты ЮМР УСХиП ЮМР	-
29	Райпотребсоюз системасы кибетен реконструкцияләү	2017-2020	Ютазы РПСЫ	-
30	Продукциянең асортимент исемлеген арттыру	2017-2018 еллар	Ютазы РПСЫ, авыл эшкуарлары	-
31	Сәүдә жиһазларын яңарту	2017-2018 еллар	Ютазы РПСЫ, авыл эшкуарлары	-

32	Алкогольле продукцияне сатучы барлык сәүдә нокталарында ЕГАИС урнаштыру	2016 ел.	Ютазы РПСЫ, авыл эшқуарлары	
33	Алабақул мәктәбен мәдәният йорты астында реконструкцияләү	2017 ел.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты, мәдәният бүлеге	
34	Ак-Юл т. п.; Яссы-Тугай; Дим-Тамак авылы, Такташ урамнары;	2017 ел.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
35	Авыл жирлегенә юлны ремонтлау	2017 ел.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
36	Урам яктырту өчен электр таймерларын сатып алу һәм урнаштыру	2017-2019 еллар	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
37	Видеокүзәтү урнаштыру.	2017-2019 еллар	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	
38	Контейнер мәйданчыкларын урнаштыру.	2017 ел.	Д-ТП, ТР ЮМР Башкарма комитеты	